

A főszerkesztő előszava

Folyóiratunk tizedik számát tartja kezében a Tisztelt Olvasó. Ebben a füzetben – a debreceni jogi kar népes szerzői közössége által összeállított annotációkat leszámítva – tíz szakmai szöveget közlünk. Ezek a legkülönbébb szakjogi kérdéseket teszik fel a felsőoktatástól az önkormányzati feladatok finanszírozásán át a sztrájkhoz való jog megítéléséig, többségében nemzetközi, illetve Európa-jogi szempontból. Több határterületi megközelítés is helyet kapott, amelyek erőteljesen kiemelik a szabályozási feladatok közgazdasági hátterét, például a környezetvédelemmel kapcsolatban. Két külföldi szerző egy-egy aktuális írása is helyet kapott, a szerkesztők fordításában.

William R. Slomanson a Krím félsziget státuszával kapcsolatos nemzetközi jogi kérdéseket tárgyalja, tekintettel a történeti előzményekre, illetve a napjainkat érintő nemzetközi politikai fejleményekre. Az államiság, a függetlenedés feltételeit elemző, illetőleg a releváns mintákat is felhívó sorain keresztül kirajzolódik a válság „jogszerű” megoldásának kerékkötői, s felsejlik egy meglehetősen sötét jövőkép. Mint a szerző előrebocsátja: a jogi keretek és a politikai realitások olykor elválhatnak egymástól.

Jan Hoffmann az éghajlatvédelmi szabályozás egyik új típusú eszközét, az energetikai auditálás uniós és német szabályait tekinti át. Elemzése időszzerűségét aláhúzza, hogy e téren Magyarország elmaradt az európai uniós követelmények teljesítésével. A kézirat fordítása rávilágított arra is, hogy a vonatkozó irányelv hivatalos magyar szövegváltozata számos hibában szenved, ami tovább rontja a megfelelő átültetés esélyét (a magyar szöveg alapján nem lehet a szerző következtetéseire eljutni).

Szalay Klára a világméretű (immár nem csupán az USA és Európa közötti) filmipari verseny szabályozási hátterére világít rá. A különböző támogatási politikák is versengenek egymással, s az uniós, illetve a szövetségi szintű szabályozás mellett a WTO-szintű tárgyalások igénye is felmerült az ügyben. A szerző a két modell és a rájuk vonatkozó vélemények (indokok, hatásértékelések, kritikák) ütköztetésével értékeli a szabályozást, a gazdasági és a kulturális érdekek érvényesülését.

Varga Judit a PPP – mint a köz- és magánszektor sajátos együttműködését célzó, hosszú távú megállapodásra épülő jogintézmény – fogalmi kérdéseit járja körül, egyúttal felvázolva a megállapodások különböző típusait, változatait. A szerzőnek 2014-ben a PPP önkormányzati gyakorlatáról már közöltük egy írását, amihez képest ez most egy általánosabb, a társadalmi-gazdasági kérdésektől elvonatkoztatott dogmatikai megközelítés, amelynek a hazai szakirodalomban nincsenek előzményei.

Bordás Péter számok és szabályok összefüggésrendszerében vizsgálja a helyi önkormányzatok gazdálkodásának kiadási oldalát, egyfelől a rendszerváltozást követően kialakult keretekben, másfelől a 2011 óta bekövetkezett változások tükrében. Jól láthatóvá teszi a korábbi szabályozás gyengeségeit a költségvetési garanciák terén, illetve azt követően az önkormányzati feladatok csökkenése és a költségvetési autonómia csökkenése közötti párhuzamot.

Tóth Zsolt az ökoszisztéma-szolgáltatások koncepciójának alapkérdéseit veti fel a jog és a közgazdaság-tudomány határterületén. A korábbi megközelítésekhez képest a környezeti szabályozás komplexebb megalapozása (a természeti erőforrásokra többféle értékelési módszer alkalmazása) mellett (a pénzületi értékelés egyoldalúsága ellen) foglal állást. A vonatkozó ökológiai és környezetgazdaságtani szakirodalom áttekintése nyomán a jelenlegi jogszabályi környezetről is leltárt készített.

Az egyes alapvető jogoknak az EJEB általi megítélésével foglalkozó korábbi tanulmányaink sorát ezúttal *Bagdi Katalin* folytatja, aki a sztrájkhoz való jogot vizsgálja. A tanulmány a joggyakorlatban felmerült (de a jog dogmatikáját is érintő) kérdések mellett érzékelteti az alapvető joggá válás folyamatát, s az EU jogára, jogvédelmi rendszerére gyakorolt (lehetséges) hatásokat is bemutatja. Különösen izgalmas ez az alapjogok és az uniós alapszabadságok szembeállításakor.

Bartha Ildikó az Európai Unió Bíróságának gyakorlatán keresztül vizsgálja a felsőoktatáshoz való hozzáférés és a szabad mozgáshoz való jog érvényesülését. Uniós (felső)oktatás-politika, hallgatói mobilitás, felsőoktatási támogatások – csupa ismerősen csengő szavak, amelyek jogi hátterét, gyakorlatát azonban többnyire kevésbé ismerjük. A szerző mindezeket ráadásul a hazai helyzetre (szervezeti intézkedések, finanszírozás, autonómia) vetítve hozza közel hozzánk.

Szemle rovatunkban *Rab Henriett* Kun Attilának a munkaerőpiaci szabályozás új útjait kutató munkáját, *Szemesi Sándor* pedig Szalai Anikónak a roma kisebbségek nemzetközi jogvédelméről szóló, angol nyelvű kötetét mutatja be. A debreceni jogi kar népes szerzői kollektívája által készített annotációs rovat ezúttal a 2014. év hazai szakirodalmi termésének első részét mutatja be, a bibliográfiai adatok mellett a fontosabb tartalmi elemek, illetve tudományos eredmények összefoglalásával.

A borítón szereplő latin mondatra és a fotóra is érdemes még röviden kitérni. *Si vis pacem, cole iustitiam.* – Ha békét akarsz, ápolj az igazságosságot. (If you desire peace, cultivate justice. Si tu veux la paix, cultive la justice. Wenn du Frieden willst, pflege die Gerechtigkeit. Si deseas la paz, cultiva la justicia – hogy néhány idegen nyelven is felidézzük jól csengő megfelelőit.) A hágai Békepalota feliratáról van szó, amely egyúttal az ILO, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet genfi székházának az alapkövén is szerepel. Nemzetközi jogi és munkajogi tárgyú tanulmányunk egyaránt apropót kínált szerepeltetéséhez, de úgy vélem, tipikusan olyan „közhelyszerű” aranymondásról van szó, amely általános érvénnyel bír. A tavaszi hangulatot idéző, s egyben a folyamatos megújulást jelképező fénykép pedig a debreceni jogi karnak 2015 tavasza óta otthont adó, felújított épület utcafronti homlokzatának egy részletét mutatja.

Folyóiratunk olvasásához hasznos időtöltést kívánok!

Debrecen, 2016 tavaszán

Fodor László